

UCHWAŁA NR/2025
RADY POWIATU BRZESKIEGO

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Domowej na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i poz. 1907) oraz na podst. art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz.1673), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Brzeskiego i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku.

§ 3. Z datą wejścia w życie niniejszej uchwały, traci moc uchwała Nr XX/195/2020 Rady Powiatu Brzeskiego z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 zmieniona uchwałą Nr XLII/416/2023 Rady Powiatu Brzeskiego z dnia 14 grudnia 2023.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Radca Prawny

Maciej Stodolak

dyrektor PCPR w Brzesku

Magdalena Twaróg

**Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2026-2030**

Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku
Brzesko, 2025

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Spis treści:

	Wstęp	
I.	Akty prawne	4
II.	Podstawy teoretyczne zjawiska przemocy domowej	5
III.	Uwarunkowania prawne i zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	12
IV.	Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Brzeskiego	13
V.	Mapa zasobów środowiska lokalnego w zakresie zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej	33
VI.	Analiza SWOT	38
VII.	Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej	39
VIII.	Adresaci Programu	39
IX.	Cele, obszary, kierunki działań	40
X.	Źródła finansowania	42
XI.	Monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość	43
XII.	Ryzyko przy realizacji programu	43
XIII.	Zakładane rezultaty	43

WSTĘP

Przemoc domowa we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Przemoc, jako forma zachowań społecznych towarzyszy człowiekowi od zawsze i dotyka każdej sfery życia. Jej zasięg, różnorodność form oraz konsekwencje natury wychowawczej, psychologicznej, zdrowotnej i ekonomicznej powodują, że należy traktować ją jako zjawisko społeczne wysokiej rangi. W dzisiejszym świecie, mimo wysokiego poziomu rozwoju społecznego i postępu nauki, niejednokrotnie dom rodzinny staje się miejscem stosowania przemocy wobec drugiego człowieka.

Przemoc domowa jest zjawiskiem niszczącym ludzi niezależnie od ich pozycji społecznej czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na osobę doznającą przemocy domowej, ale na całą rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Osoba doświadczająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Dzieci, które są świadkami przemocy lub bezpośrednio jej doznają są nieodwracalnie skrzywdzone, a skutki mogą się objawić dopiero w życiu dorosłym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu.

Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wiele osób stosujących przemoc domową w chwili popełnienia czynu znajduje się pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy domowej jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki społecznej jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. Artykuł 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z Dz. U. 2024 r. poz. 1673) nakłada zarówno na gminy, jak i powiaty obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Jednym z zadań jest opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Powyższy program został opracowany na lata 2026-2030.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

I. AKTY PRAWNE

Niniejszy program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta";
- 7) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 9) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy;
- 10) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego czynności zapewnienia ochrony dziecka w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową przy podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony;
- 11) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ponadto Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Brzeskim na lata 2026 – 2030 jest spójny z: Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Brzeskim na lata 2025-2032.

II. Podstawy teoretyczne zjawiska przemocy domowej

2. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

2.1. Definicja przemocy

Zgodnie z obowiązującą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej pod definicją **przemocy domowej** - należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ustawa definiuje pojęcia osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową. Pierwsze z tych pojęć, czyli „osoba doznająca przemocy domowej”, należy rozumieć jako:

- a. małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b. wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c. rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d. osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e. osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f. osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g. osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h. małoletniego

- wobec których jest stosowana przemoc domowa;

Natomiast drugie z pojęć, czyli „osoba stosująca przemoc domową”, rozumiane jest w ustawie jako osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób jej doznających, o których mowa powyżej. Ustawa wprowadza również definicję świadka przemocy domowej, przez którego rozumie się osobę posiadającą wiedzę o stosowaniu przemocy domowej lub taką, która była bezpośrednim jej obserwatorem.

2.2. Rodzaje przemocy

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów.

Przemoc dzielimy na:

Przemoc fizyczna - to świadome użycie siły fizycznej, które prowadzi do zranienia lub ryzyka zranienia poprzez działania takie jak :

-bicie, popychanie, kopanie, duszenie, szczypanie, ciągnięcie za włosy, za uszy;

-ograniczanie swobody: krępowanie ruchów, przytrzymywanie, zamykanie;

-stwarzanie sytuacji niebezpiecznych: celowe stwarzanie zagrożenia życia lub zdrowia, rzucanie przedmiotami, polewanie wrzątkiem, przypalanie papierosem.

Przemoc psychiczna – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, zmierza do podporządkowania drugiej osoby, odebrania jej autonomii.

Przemoc psychiczna to: krzyki, groźby, straszenie, osądzanie, krytykowanie, poniżanie, ośmieszanie, zawstydzanie, uporczywe milczenie, krzywdzenie zwierząt domowych należących do osoby doznającej przemocy. Przemoc psychiczna powodujące obniżenie poczucia własnej wartości u osoby doznającej przemocy, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Przemocą psychiczną jest również ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, szczególnie z osobami najbliższymi – rodziną, przyjaciółmi.

Specyficzną odmianą przemocy psychicznej jest gaslighting – to forma manipulacji, w której osoba stosująca przemoc zaprzecza faktom, podważa ocenę sytuacji drugiej osoby, kwestionuje jej wspomnienia, a nawet zdrowie psychiczne. Może zarzucać osobie, którą krzywdzi przesadzanie, dramatyzowanie, histeryzowanie, przewrażliwienie, może ją dyskredytować w oczach innych. W efekcie osoba doznająca przemocy zaczyna wątpić w swoje odczucia, w siebie.

Przemoc seksualna - polega na wymuszaniu niechcianych przez drugą osobę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych osoby stosującej przemoc. Często tej formie przemocy towarzyszy

przemoc fizyczna. Przemoc seksualna to m. in. wymuszanie wszelkich praktyk seksualnych, pieszczot, stosunku płciowego, seksu oralnego, komentowanie, krytykowanie wyśmiewanie wyglądu i szczegółów anatomicznych, sprawności seksualnych, przymuszanie do oglądania pornografii, fotografowanie i nagrywanie w sytuacji seksualnej, gdy osoba nie wyraziła zgody oraz udostępnianie zdjęć i nagrań.

Przemoc ekonomiczna – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc. Przemoc ekonomiczna to kontrolowanie wydatków drugiej osoby i utrudnianie jej zaspokajania podstawowych potrzeb poprzez ograniczanie dostępu do wspólnych pieniędzy, utrudnianie podjęcia pracy zarobkowej. Stosowanie przemocy ekonomicznej wpływa niekorzystnie na poziom samooceny osoby doznającej przemocy, która jest zmuszana do proszenia o pieniądze, bądź też jest zmuszana do zaciągania kredytów i poręczeń wbrew swojej woli.

Zaniedbanie – to naruszenie obowiązku opieki i zaspokojenia potrzeb fizycznych czy emocjonalnych osób, które są zależne. Ta forma przemocy polega na ciągłym braku zaspokojenia podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych człowieka, jak również opiera się na zaniechaniu i poważnych uchybieniach ze strony opiekunów względem małoletnich dzieci oraz osób starszych i niepełnosprawnych. Może przybierać m.in. następujące formy: brak zapewnienia opieki i higieny osobistej, brak pożywienia, niezaspokojona potrzeba bezpieczeństwa, brak opieki zdrowotnej.

2.3. Cykl przemocy domowej

Cykl przemocy to powtarzający się wzorzec zachowań, który charakteryzuje się trzema fazami:

- a. **Faza narastającego napięcia** – początkiem jest wzrost napięcia, narastają konflikty. Pojawia się agresja. Osoba doznająca przemocy stara się opanować sytuację – uspokaja sprawcę, spełnia wszystkie zachcianki, podejmuje działania aby uszczęśliwić sprawcę, powstrzymać przed wyrządzeniem krzywdy. Osoby, które są krzywdzone mogą odczuwać takie dolegliwości fizyczne jak: bóle żołądka, bóle głowy, bezsenność, utrata apetytu, apatia, mogą stać się nerwowe i niespokojne. To wynik narastającego napięcia, które po pewnym czasie może być nie do wytrzymania.
- b. **Faza ostrej przemocy** – tu następuje wybuch nagromadzonej u osoby stosującej przemoc agresji i wyładowanie jej. Skutki jakich osoba doświadczająca przemocy doznaje to często obrażenia zewnętrzne, tj. obrzęki, siniaki, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, a nawet śmierć.
- c. **Faza miodowego miesiąca** – czas skruchy osoby stosującej przemoc i okazywania miłości swej ofierze. Sprawca dopiero teraz dostrzega, że swoim zachowaniem, agresją skrzywdził kogoś mu bliskiego. Podejmowane są próby przeproszenia, załagodzenia sytuacji. Sprawca staje się uczynny, kochający, usprawiedliwia swoje zachowanie często

przekonując osobę doznającą przemocy, że był to jednorazowy incydent. Osoba doznająca przemocy wierzy w te zapewnienia i nie opuszcza sprawcy. W tej fazie osoba doznająca przemocy nie szuka pomocy, jak również wycofuje wcześniejsze zeznania na niekorzyść osoby stosującej przemoc. Niestety miodowy miesiąc szybko się kończy i często rozpoczyna się od nowa faza narastającego napięcia. Osoba doznająca przemocy nadal jest zatrzymana w cyklu przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch.

2.4 Mity o przemocy

W naszym społeczeństwie mity dotyczące przemocy są niestety bardzo mocno zakorzenione, dlatego powinniśmy dążyć do ich obalenia. Powszechnie panujące stereotypy, przysłowia czy porzekadła utrudniają reagowanie na akty przemocy wobec bliskich.

Oto niektóre z mitów dotyczących przemocy domowej:

- Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać w sprawy rodzinne

W sytuacji występowania przemocy domowej nie obowiązuje tzw. „zasada czterech ścian” – przemoc jest przestępstwem dlatego jeżeli istnieje podejrzenie stosowania przemocy należy niezwłocznie zareagować i zgłosić ten fakt odpowiednim służbom.

- Przemoc dotyczy tylko rodzin z marginesu społecznego

Przemoc może wystąpić w każdej grupie społecznej niezależnie od wykształcenia czy sytuacji materialnej.

- Przemoc jest tylko wtedy jak są widoczne ślady

Przemoc to nie tylko działania pozostawiające siniaki, złamania czy oparzenia, to także poniżanie, obelgi, zmuszanie do określonych zachowań, grożenie, zastraszanie.

-Osoby doznające przemocy godzą się na nią

Nikt nie chce być krzywdzony, poniżany czy bity. Każdy ma prawo do bezpieczeństwa szczególnie w swoim środowisku rodzinnym.

- Przemoc to jednorazowy incydent, który się nie powtórzy

Przemoc charakteryzuje cykliczność – przemoc może się nie tylko powtórzyć, ale również jej natężenie może wzrosnąć.

- Przyczyną przemocy jest alkohol

Alkohol nie jest przyczyną przemocy, lecz często służy jej usprawiedliwianiu. To, że sprawca przemocy znajdował się pod wpływem alkoholu nie zwalnia go z odpowiedzialności za swoje czyny.

- Gwałt w małżeństwie nie istnieje

Każdy ma prawo do decydowania o swoim życiu intymnym, a związek małżeński powinien cechować się szczególnie poszanowaniem godności drugiej osoby.

- Dla dobra dzieci kobieta powinna zostać w przemocowym związku

Każde dziecko ma prawo do wychowywania się w zdrowo funkcjonującej rodzinie. Doświadczenie przemocy domowej może doprowadzić do nieodwracalnych zaburzeń psychosomatycznych w rozwoju dziecka.

2.5 Zadania służb powołanych do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi: pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, funkcjonariusz Policji.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić: pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny, nauczyciel będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Ponadto w skład ww. grupy mogą także wchodzić pedagog, psycholog lub terapeuta. Każdy z wymienionych przedstawicieli instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązany jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy domowej. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

W ramach ww. procedury osoba wszczynająca tę procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, które polegają w szczególności na:

- zapobieżeniu zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- udzieleniu osobie doznającej przemocy domowej pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnieniu pomocy medycznej,

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

- zaspokojeniu podstawowych potrzeb, w tym udzieleniu wsparcia i poradnictwa, w szczególności od przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz osób doznających przemocy domowej.

Osoba wszczynająca procedurę dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji w związku z zaistnieniem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej, tj.:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej, a także, w miarę możliwości, z osobą stosującą przemoc w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.
- Przekazuje informacje w prostym, przejrzystym i przystępnym dla niej języku, z uwzględnieniem stanu i okoliczności, które mogą mieć wpływ na zdolność rozumienia i bycie rozumianym.
- W trakcie rozmowy z osobą stosującą przemoc domową informuje ją w szczególności o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz wskazuje na konieczność zmiany sposobu postępowania.
- Jeżeli istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej wobec małoletniego działania w ramach procedury przeprowadza w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Natomiast, jeżeli istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej wobec pełnoletniej osoby nieporadnej ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny, działania w ramach procedury przeprowadza w obecności opiekuna prawnego lub faktycznego lub pełnoletniej osoby przez nią wskazanej. Jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania w ramach procedury przeprowadza w obecności pełnoletniej innej „osoby najbliższej” lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego. Jeżeli istnieje podejrzenie, że osobą stosującą przemoc domową wobec pełnoletniej osoby nieporadnej, jest opiekun prawny lub faktyczny, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności osoby najbliższej, a w razie jej braku - w obecności innej osoby pełnoletniej przez nią wskazanej. Działania z udziałem osób doznających przemocy domowej przeprowadza się w miarę możliwości, w obecności psychologa.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub centrum usług społecznych:

- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej,

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

- udziela kompleksowych informacji o: możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej, formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej, zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- udziela osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- dokonuje niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informuje, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

III. Uwarunkowania prawne i zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Głównym aktem prawnym regulującym zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz osób stosujących przemoc jest Ustawa o Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej z 29 lipca 2005 roku. Zgodnie z zapisami art. 6, do zadań własnych powiatu w tym zakresie należą w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Z kolei do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należą w szczególności:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa wyżej oraz o ich ukończeniu.

IV.Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Brzeskiego

4.1.Charakterystyka Powiatu Brzeskiego

Powiat Brzeski jest położony w województwie małopolskim. W skład Powiatu Brzeskiego wchodzi 7 gmin, z czego 2 są miejskie- wiejskie -Brzesko, Czchów, a pozostałe wiejskie: Borzęcin , Dębno, Gnojnik, Iwkowa, Szczurowa.

Tabela 1. Liczba ludności w Powiecie Brzeskim

	Liczba ludności	Ludność na 1 km²	Powierzchnia w km²
Powiat ogółem	91 497	155	591
Brzesko	35 354	347	102,7
Czchów	9 699	147	66,4
Borzęcin	8 117	79	102,8
Dębno	14 498	178	81,6
Gnojnik	8 099	147	55
Iwkowa	6 650	140	47,2
Szczurowa	9 080	68	135

Źródło: GUS, 31.12.2024r

Tabela prezentuje zróżnicowanie liczby ludności w powiecie oraz jego gminach. Największym skupiskiem mieszkańców wyróżnia się gmina Brzesko, która pełni funkcję głównego ośrodka ludnościowego. Mniejsze, lecz wciąż znaczące pod względem demograficznym, są gminy Dębno i Czchów. Najniższą liczbę mieszkańców odnotowano w gminach Iwkowa, Gnojnik i Szczurowa, co wskazuje na bardziej rozproszony charakter zaludnienia. Ogółem dane ukazują wyraźne zróżnicowanie wielkości populacji między poszczególnymi gminami, podkreślając dominującą rolę Brzeska w strukturze ludnościowej powiatu.

W każdej gminie Powiatu Brzeskiego funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny

4.2 Zespół Interdyscyplinarny i grupa diagnostyczno-pomocowa

Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi, a także w uzasadnionej sytuacji przedstawiciele żandarmerii wojskowej. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej. Zespoły interdyscyplinarne powoływane są do realizacji zadań ustawowych i ich celem jest przede wszystkim diagnozowanie problemu przemocy domowej, w dalszej kolejności działania zapobiegawcze, prewencyjne w środowiskach zagrożonych dewiacjami i patologią, a także podejmowanie interwencji w stosunku do osób dotkniętych przemocą. Praca zespołu interdyscyplinarnego wymaga opracowania i stosowania indywidualnych planów pomocy, a także wdrażania działań wobec osób stosujących przemoc. Kolejno monitoruje się zachodzące zmiany w pracy i funkcjonowaniu rodzin borykających się z problemem przemocy. Na terenie Powiatu Brzeskiego swoje działania prowadzi siedem zespołów interdyscyplinarnych.

W ramach działalności zespołów interdyscyplinarnych były tworzone grupy diagnostyczno-pomocowe (w starej nomenklaturze grupy robocze). Zadaniem powyższych grup jest podejmowanie działań obejmujących swoim zakresem diagnozę i ocenę sytuacji podejrzenia przemocy oraz doraźną pomoc osobie doznającej przemocy i długoterminowe działania pozwalające jej na zmianę funkcjonowania i poprawy sytuacji, odejście z destrukcyjnego środowiska. Są to działania dostosowane do indywidualnych potrzeb osób doznających przemocy i skupiające się na poszukiwaniu najlepszych dla niej rozwiązań.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Tabela. 2 Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych

Rok/gmina	2022		2023		2024	
	Zespół Interdyscyplinarny	Grupa robocza/grupa diagnostyczno-pomocowa	Zespół Interdyscyplinarny	Grupa robocza/grupa diagnostyczno-pomocowa	Zespół Interdyscyplinarny	Grupa robocza/grupa diagnostyczno-pomocowa
Brzesko	4	186	4	249	6	274
Czchów	4	113	4	114	6	65
Gnojnik	4	56	6	96	6	50
Dębno	4	140	7	75	6	117
Iwkowa	4	68	5	51	6	31
Szczurowa	5	27	4	35	7	74
Borzęcin	4	47	4	75	6	85
Łącznie	29	637	34	695	43	696

Analiza danych zawartych w tabeli nr 2 wskazuje, iż najwięcej spotkań ZI w liczbie 7 odbyło się w roku 2023 w gminie Dębno oraz w roku 2024 w gminie Szczurowa. W pozostałych gminach z terenu Powiatu Brzeskiego liczba spotkań Zespołów Interdyscyplinarnych wahała się od 4 do 6. Łączna liczba spotkań ZI oraz grup diagnostyczno-pomocowych w skali powiatu na przestrzeni trzech lat ma tendencje wzrostową. Analizując ilość spotkań grup diagnostyczno-pomocowych w poszczególnych gminach można stwierdzić, iż w 3 gminach powiatu brzeskiego liczba spotkań grup roboczych wzrasta a w 3 poziom jest zróżnicowany, w jednej gminie ilość spotkań grup diagnostyczno-pomocowych ma tendencje spadkową.

4.3. Rodziny uwikłane w przemoc domową

Tabela 3. Liczba rodzin, w których stwierdzona została przemoc domowa

Gmina		2022	2023	2024
Brzesko	Liczba rodzin z przemocą	26	80	49
	Liczba rodzina z przemocą sprzężoną	19	62	31
	Liczba rodzin w których występowała przemoc i alkohol	26	51	46
Czchów	Liczba rodzin z przemocą	21	21	12
	Liczba rodzina z przemocą sprzężoną	15	17	9
	Liczba rodzin, w których występowała przemoc i alkohol	15	9	11

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Dębno	Liczba rodzin z przemocą	16	44	40
	Liczba rodzina z przemocą sprzężoną	12	39	37
	Liczba rodzin w których występowała przemoc i alkohol	7	29	21
Borzęcin	Liczba rodzin z przemocą	20	23	20
	Liczba rodzina z przemocą sprzężoną	15	19	8
	Liczba rodzin, w których występowała przemoc i alkohol	18	12	9
Iwkowa	Liczba rodzin z przemocą	16	9	10
	Liczba rodzina z przemocą sprzężoną	16	1	3
	Liczba rodzin, w których występowała przemoc i alkohol	9	4	5
Gnojnik	Liczba rodzin z przemocą	13	25	14
	Liczba rodzina z przemocą sprzężoną	12	16	10
	Liczba rodzin, w których występowała przemoc i alkohol	9	16	11
Szczurowa	Liczba rodzin z przemocą	3	6	6
	Liczba rodzina z przemocą sprzężoną	2	2	5
	Liczba rodzin, w których występowała przemoc i alkohol	1	5	5

Dane dotyczące lat 2022–2024 wskazują na wyraźne różnice między gminami zarówno pod względem ogólnej liczby rodzin dotkniętych przemocą, jak i występowania przemocy sprzężonej oraz współwystępowania przemocy z alkoholem. Najwyższe wartości w całym okresie odnotowano w gminie Brzesko, gdzie szczególnie w 2023 roku nastąpił znaczący wzrost wszystkich form przemocy.

W gminach Czchów, Iwkowa widoczna jest tendencja spadkowa, zwłaszcza w zakresie przemocy sprzężonej, co może wskazywać na skuteczność działań pomocowych lub mniejszą skalę problemu. W gminie Dębno obserwuje się wzrost między rokiem 2022 a 2023, po czym wartości stabilizują się na wysokim poziomie w 2024 r., szczególnie w kategoriach przemocy sprzężonej oraz przemocy powiązanej z alkoholem.

Gminy Borzęcin i Gnojnik utrzymują umiarkowane poziomy zgłoszeń, przy czym w obu przypadkach widoczny jest spadek przemocy sprzężonej w 2024 roku. Jednocześnie dane potwierdzają, że alkohol pozostaje jednym z kluczowych czynników współwystępujących z przemocą we wszystkich gminach.

4.5 Identyfikacja przyczyn i mechanizmów zjawiska przemocy

(dane pochodzą z corocznej diagnozy przemocy domowej w gminach sporządzanej przez MOPS/GOPS).

Analiza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Brzeskim, prowadzona corocznie przez PCPR w Brzesku na podstawie danych pozyskanych z MOPS/GOPS z terenu Powiatu Brzeskiego, wskazuje na szerokie spektrum czynników sprzyjających powstawaniu i utrwalaniu zachowań przemocowych. Dane zgromadzone w ramach diagnoz pokazują, że przemoc rzadko ma jedną wyraźną przyczynę - najczęściej jest efektem nakładania się wielu trudności, kryzysów i niekorzystnych wzorców funkcjonowania rodzin.

Jednym z najbardziej powtarzalnych elementów, pojawiających się w zgłaszanych przypadkach, jest nadużywanie alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych. Substancje te obniżają kontrolę nad zachowaniem, potęgują impulsywność i prowadzą do eskalacji konfliktów. W wielu rodzinach przemoc pojawia się właśnie po spożyciu alkoholu, co potwierdzają zarówno osoby zgłaszające incydenty, jak i pracownicy socjalni podejmujący interwencje. Kolejnym ważnym obszarem są konflikty i nieporozumienia narastające przez lata. Niewyjaśniane na bieżąco spory, pretensje i trudności komunikacyjne z czasem powodują coraz większe napięcia, które w pewnym momencie znajdują ujście w zachowaniach przemocowych. Tego rodzaju mechanizmy często współwystępują z problemami finansowymi, takimi jak braki środków do życia, bezrobocie czy pogarszająca się stabilność materialna. Stres związany z trudną sytuacją ekonomiczną jest jednym z czynników, które nasilają konflikty domowe i obniżają odporność psychiczną członków rodziny. Diagnozy wskazują również na istotną rolę problemów emocjonalnych i psychicznych osób stosujących przemoc. Trudności w regulacji emocji, niska tolerancja frustracji, brak umiejętności konstruktywnego rozwiązywania sporów czy zaburzenia psychiczne - wszystkie te elementy mogą prowadzić do zachowań agresywnych wobec bliskich. Z tym wiąże się także kwestia niskich kompetencji wychowawczych rodziców, które często przejawiają się stosowaniem przemocy jako sposobu na utrzymanie kontroli lub dyscyplinę dzieci. W niektórych środowiskach nadal obecna jest społeczna akceptacja klapsów jako metody wychowawczej, co sprzyja normalizowaniu przemocy i obniża czujność wobec jej bardziej nasilonych form. Istotnym czynnikiem podkreślanym w diagnozach jest również transgeneracyjny charakter przemocy. Zarówno osoby stosujące przemoc, jak i osoby jej doświadczające, bardzo często wywodzą się z rodzin, w których przemoc była obecna. Negatywne wzorce wyniesione z domu pochodzenia wpływają na późniejsze funkcjonowanie dorosłego człowieka i utrudniają budowanie bezpiecznych, opartych na szacunku relacji. W niektórych przypadkach obserwuje się z kolei wykorzystywanie procedury Niebieskie Karty w sprawach rozwodowych i dotyczących podziału majątku. Choć proceder ten dotyczy mniejszej grupy przypadków, podkreśla on konieczność wnikliwej weryfikacji każdej zgłoszonej sytuacji, aby nie dopuścić do instrumentalnego używania narzędzi przeznaczonych do ochrony osób pokrzywdzonych.

Zgromadzone dane wskazują również na powtarzające się okoliczności sprzyjające występowaniu przemocy. Najczęściej dochodzi do niej: po spożyciu alkoholu, w trakcie rozwodów oraz podczas ustalania kontaktów z dziećmi, przy przerzucaniu się obowiązkiem opieki nad rodzicami, którzy z uwagi

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

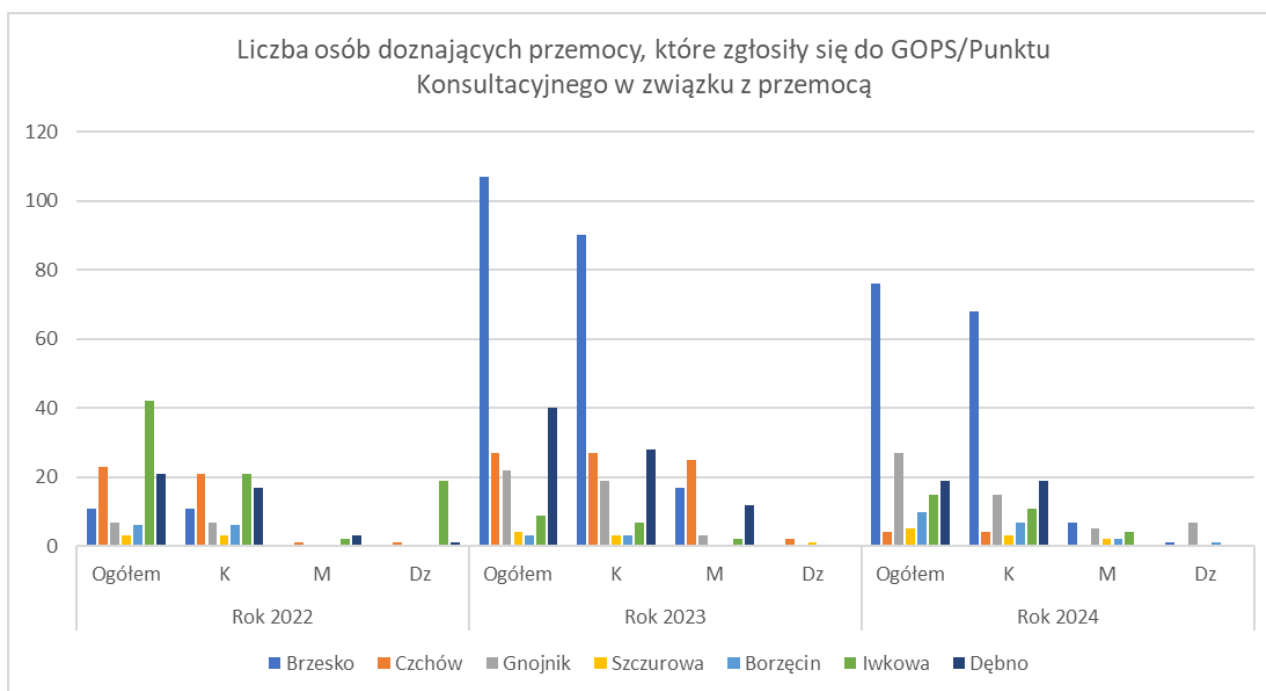
na chorobę, starość lub niepełność wymagają stałej troski, w trakcie kłótni i nasilonych sporów rodzinnych, w okresach świąt, weekendów, wakacji oraz podczas rodzinnych uroczystości, kiedy zwiększa się liczba interakcji między członkami rodziny i pojawia się dodatkowy stres.

Zebrane informacje pokazują, że przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym, zakorzenionym zarówno w sytuacji materialnej rodzin, ich zasobach emocjonalnych, jak i w wieloletnich wzorcach funkcjonowania. Zrozumienie mechanizmów i okoliczności jej powstawania stanowi kluczowy element planowania skutecznych działań pomocowych i profilaktycznych w powiatowym systemie przeciwdziałania przemocy domowej.

4.6 Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się po pomoc

Tabela 4. Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do MOPS/GOPS/Punktu Konsultacyjnego w związku z przemocą

Gmina	Rok 2022				Rok 2023				Rok 2024			
	ogółem	K	M	Dz	Ogółem	K	M	Dz	ogółem	K	M	Dz
Brzesko	11	11	0	0	107	90	17	0	76	68	7	1
Czchów	23	21	1	1	27	27	25	2	4	4	0	0
Gnojnik	7	7	0	0	22	19	3	0	27	15	5	7
Szczurowa	3	3	0	0	4	3	0	1	5	3	2	0
Borzęcin	6	6	0	0	3	3	0	0	10	7	2	1
Iwkowa	42	21	2	19	9	7	2	0	15	11	4	0
Dębno	21	17	3	1	40	28	12		19	19	0	0

wykr. 1. Liczba osób doznających przemocy domowej, które zgłosiły się po pomoc.

W latach 2022–2024 we wszystkich gminach widoczne są wyraźne różnice w liczbie osób zgłaszających się po pomoc. Największe wahania odnotowano w gminie Brzesko, gdzie liczba osób zgłaszających się po pomoc znacząco wzrosła w 2023 roku (107 osób), a następnie spadła w 2024 roku, pozostając jednak na poziomie znacznie wyższym niż w 2022 r. W gminach Gnojnik i Borzęcin również

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

obserwuje się wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia w związku z przemocą. W Gnojniku w 2024 r. pojawia się także stosunkowo wysoka liczba dzieci (7), co stanowi istotną zmianę względem poprzednich lat.

Gminy Czychów, Szczurowa oraz Iwkowa charakteryzują się większą stabilnością danych, choć w Iwkowej rok 2022 wyróżnia się wyjątkowo wysoką liczbą zgłoszeń (42 osoby), z czego aż 19 stanowiły dzieci. W kolejnych latach wartości te spadają, wskazując na wyraźne zmniejszenie skali zjawiska. W gminie Dębno odnotowuje się wyraźny wzrost liczby osób dotkniętych przemocą w 2023 roku (40 osób), po czym w 2024 roku następuje powrót do niższych wartości.

Podsumowując, w większości gmin widoczny jest wzrost liczby zgłoszeń w 2023 roku, a następnie częściowy spadek w 2024 r. We wszystkich gminach największą część osób zgłaszających się po pomoc stanowią kobiety.

4.7 Liczba osób doznających przemocy domowej.

Tabela 5. Liczba osób doświadczających przemocy domowej z podziałem na poszczególne rodzaje przemocy, płeć, wiek (rok 2024).

	Przemoc fizyczna			Przemoc psychiczna			Przemoc seksualna			Przemoc ekonomiczna			Zaniedbanie		
	ogółem		w tym:		ogółem		w tym:		ogółem		w tym:		ogółem		w tym:
	175	Osoby z niepełnosprawnością	Osoby pow. 65 r.ż.	261	Osoby z niepełnosprawnością	Osoby pow. 65 r.ż.	5	Osoby z niepełnosprawnością	Osoby pow. 65 r.ż.	41	Osoby z niepełnosprawnością	Osoby pow. 65 r.ż.	25	Osoby z niepełnosprawnością	Osoby pow. 65 r.ż.
kobiety	102	10	17	135	12	19	2	0	0	19	1	1	1	0	0
mężczyźni	26	3	1	45	3	2	0	0	0	2	1	1	0	0	0
dzieci	47	0		81	1		3	0		20	0		24	0	

W roku 2024 najczęściej doświadczanym rodzajem przemocy domowej była przemoc psychiczna, która objęła 261 osób, co stanowiło największą część wszystkich zgłoszonych przypadków. Na drugim miejscu znalazła się przemoc fizyczna, której doświadczyło 175 osób. Pozostałe formy przemocy, takie jak ekonomiczna (41 przypadków), zaniedbanie (25 przypadków) oraz przemoc seksualna (5 przypadków), występowały znacznie rzadziej.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Analiza pod względem płci wskazuje wyraźną przewagę kobiet wśród osób doświadczających przemocy. W przypadku przemocy fizycznej kobiety stanowiły 102 z 175 osób doznających tej formy przemocy, a mężczyźni 26. Również w przypadku przemocy psychicznej kobiety były najliczniejszą grupą, obejmując 135 przypadków na 261, natomiast mężczyźni stanowili 45 przypadków. Przemoc seksualna dotyczyła kobiet i dzieci. Interesującym zjawiskiem jest również wysoki odsetek dzieci wśród osób doznających przemocy – zwłaszcza w kategorii zaniedbania, gdzie 24 z 25 przypadków dotyczyło najmłodszych, oraz w przemocy ekonomicznej, która obejmowała 20 dzieci.

W odniesieniu do osób z niepełnosprawnością i osób starszych powyżej 65 roku życia liczby były relatywnie niskie. W przypadku przemocy fizycznej kobiety z niepełnosprawnością stanowiły 10 przypadków, a kobiety starsze 17 przypadków. Podobnie w przypadku przemocy psychicznej osoby z niepełnosprawnością i starsze pojawiały się sporadycznie, co może świadczyć zarówno o niższej liczbie zgłoszeń, jak i trudności w dokumentowaniu przypadków w tych grupach.

Interpretując te dane, można stwierdzić, że przemoc psychiczna i fizyczna pozostają najbardziej powszechnymi formami przemocy domowej, a osobami doznającymi przemocy najczęściej są kobiety i dzieci. Przemoc seksualna, choć liczbowo niewielka, wciąż jest istotnym problemem, szczególnie w kontekście dzieci. Dzieci są także grupą najbardziej narażoną na zaniedbanie oraz przemoc ekonomiczną. Natomiast osoby starsze i z niepełnosprawnościami stanowią niewielki procent zgłoszonych przypadków, co może wskazywać na ograniczone możliwości zgłaszania przemocy w tych grupach lub niedoszacowanie rzeczywistego zjawiska.

Podsumowując, dane za rok 2024 obrazują przemoc domową jako zjawisko przede wszystkim dotyczące kobiety i dzieci, przy czym najczęstszą jej formą jest przemoc psychiczna, a także podkreślają potrzebę szczególnej uwagi wobec grup potencjalnie niedoreprezentowanych w statystykach, takich jak osoby starsze i osoby z niepełnosprawnością.

4.7 Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Tabela 6. Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Gmina/rok	2022		2023		2024	
	W pieczy zastępczej	U osoby bliskiej	W pieczy zastępczej	U osoby bliskiej	W pieczy zastępczej	U osoby bliskiej
Brzesko	0	0	2	0	0	0
Czchów	0	0	0	0	0	0
Dębno	0	0	0	0	0	0
Borzęcin	0	0	2	0	0	0
Iwkowa	0	0	0	0	0	0
Gnojnik	0	0	0	1	0	0
Szczurowa	0	0	0	0	0	0
Suma	0	0	4	1	0	0

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

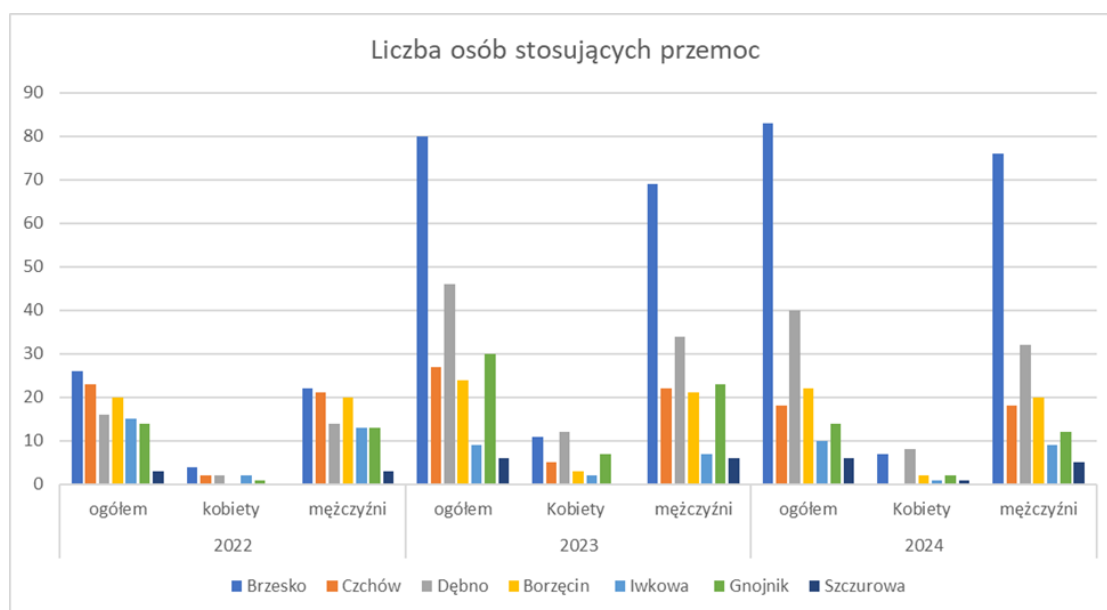
Dane dotyczące konieczności zabezpieczenia dziecka w trybie interwencyjnym wskazują, że w większości gmin powiatu nie odnotowano potrzeby zapewnienia dziecku ochrony poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej, ani u osób bliskich w latach 2022–2024. Pojedyncze przypadki interwencji miały miejsce jedynie w trzech sytuacjach: w gminie Brzesko oraz Borzęcin w 2023 roku, kiedy to dwoje dzieci z każdej z tych gmin zostało umieszczonych w pieczy zastępczej, oraz w gminie Gnojnik, gdzie w 2023 roku jednemu dziecku zapewniono ochronę poprzez umieszczenie u osoby bliskiej.

Brak konieczności zapewnienia dzieciom ochrony w pozostałych latach może świadczyć o skutecznym wsparciu środowiskowym, szybkim reagowaniu służb lub mniejszej liczbie sytuacji wymagających natychmiastowej izolacji dziecka od środowiska rodzinnego. Jednocześnie pojedyncze przypadki wskazują, że sytuacje zagrożenia nadal się pojawiają, choć mają charakter incydentalny.

4.8 Liczba osób stosujących przemoc domową

Tabela 7. Liczba osób stosujących przemoc domową

Gmina/ rok	2022			2023			2024		
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	Kobiety	mężczyźni	ogółem	Kobiety	mężczyźni
Brzesko	26	4	22	80	11	69	83	7	76
Czchów	23	2	21	27	5	22	18	0	18
Dębno	16	2	14	46	12	34	40	8	32
Borzęcin	20	0	20	24	3	21	22	2	20
Iwkowa	15	2	13	9	2	7	10	1	9
Gnojnik	14	1	13	30	7	23	14	2	12
Szczurowa	3	0	3	6	0	6	6	1	5

Wykres 2. Ilość osób stosujących przemoc domową w latach 2022-2024

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Dane dotyczące liczby osób stosujących przemoc wskazują na wyraźne zróżnicowanie między gminami oraz zauważalne zmiany w czasie. W większości gmin najwyższe wartości odnotowano w roku 2023, co może świadczyć o nasileniu zjawiska przemocy domowej lub zwiększonej liczbie ujawnionych przypadków. Największą liczbę osób stosujących przemoc we wszystkich latach odnotowano w gminie Brzesko, gdzie w 2024 roku liczba ta nadal utrzymywała się na bardzo wysokim poziomie (83 osoby).

We wszystkich gminach wyraźnie przeważają mężczyźni jako osoby stosujące przemoc, natomiast udział kobiet pozostaje niewielki.

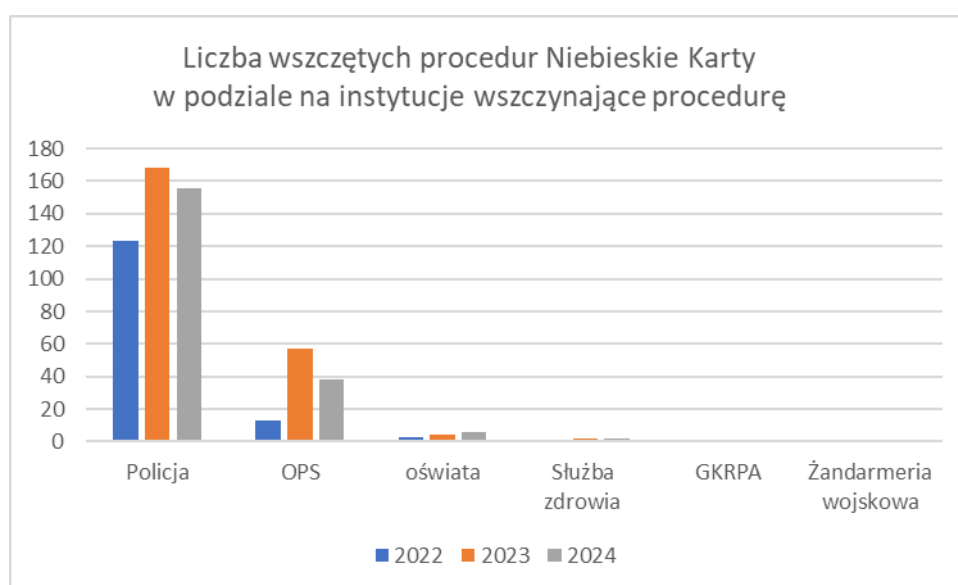
W gminach takich jak Gnojnik i Dębno widoczne są silne wahania – gwałtowny wzrost liczby osób stosujących przemoc w 2023 roku, po którym następuje spadek w roku 2024, jednak wartości te pozostają wyższe niż w 2022 r. Natomiast w gminach Iwkowa i Szczurowa skala zjawiska jest relatywnie niewielka i stabilna.

Ogółem analiza wskazuje, że mężczyźni konsekwentnie stanowią zdecydowaną większość osób stosujących przemoc w każdej gminie i każdym roku.

4.9. Procedura Niebieskie Karty

Tabela 8. Liczba wdrożonych procedur Niebieskie Karty w podziale na instytucje wszczynające procedurę

Instytucja/rok	2022	2023	2024
Policja	123	168	156
OPS	13	57	38
oświata	3	4	6
Służba zdrowia	0	2	2
GKRPA	0	0	1
Żandarmeria wojskowa	0	0	0

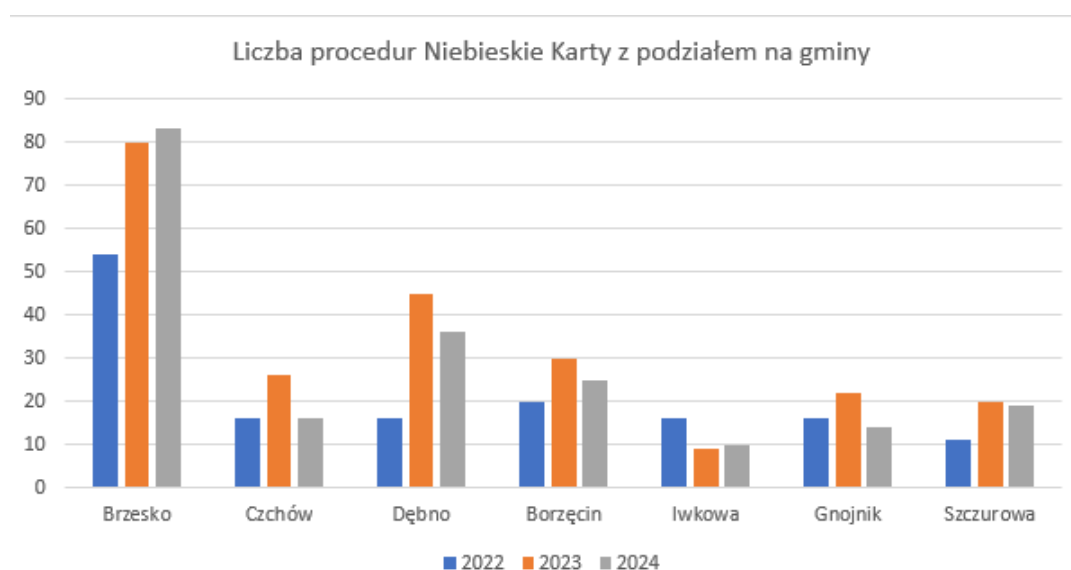
Wykres 3. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

W latach 2022–2024 liczba wdrożonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem wzrastała, osiągając najwyższy poziom w 2023 roku, po czym w 2024 roku odnotowano niewielki spadek, jednak wartości nadal pozostają wyższe niż w roku 2022. Najwięcej procedur każdego roku wdrażała Policja. OPS wykazuje duże wahania roczne, z wyraźnym wzrostem w 2023 roku i spadkiem w 2024, choć nadal na poziomie wyższym niż w 2022. Oświata wykazuje systematyczny wzrost liczby zgłoszeń, natomiast służba zdrowia i GKRPA notują pojedyncze procedury. Żandarmeria wojskowa w analizowanym okresie nie wszczęła żadnej procedury. Ogółem widoczny jest trend wzrostowy w zakresie aktywności instytucji w identyfikowaniu i zgłaszaniu przypadków przemocy domowej.

Tabela 9 . Liczba procedur Niebieskie Karty z podziałem na gminy Powiatu Brzeskiego

Gmina	2022	2023	2024
Brzesko	54	80	83
Czchów	16	26	16
Dębno	16	45	36
Borzęcin	20	30	25
Iwkowa	16	9	10
Gnojnik	16	22	14
Szczurowa	11	20	19

Wykres 4. Liczba wdrożonych procedur Niebieskie Karty z podziałem na gminy

W latach 2022–2024 ogólna liczba procedur „Niebieskie Karty” w gminach wykazuje tendencję wzrostową, choć dynamika zmian jest zróżnicowana. Największy i systematyczny wzrost odnotowano w gminie Brzesko, gdzie liczba procedur rośnie z 54 w 2022 r. do 83 w 2024 r. W gminach Czchów, Dębno, Borzęcin oraz Gnojnik występują wahania – wzrost w 2023 r., a następnie spadek w 2024 r., jednak wartości końcowe nadal pozostają porównywalne z poziomem z 2022 r. Gmina Iwkowa wyróżnia się znacznym spadkiem w 2023 r. i niewielkim wzrostem w 2024 r., jednak nadal poniżej poziomu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

wyjściowego. Gmina Szczurowa natomiast utrzymuje stabilny trend wzrostowy, niemal podwajając liczbę zgłoszeń między 2022 a 2024 rokiem.

5. Dane z Komendy Powiatowej Policji w Brzesku, dane z Prokuratury Rejonowej w Brzesku oraz dane z Sądu Rejonowego w Brzesku.

5.1. Dane z Komendy Powiatowej Policji w Brzesku

W latach 2022–2024 w całym powiecie obserwujemy spadek liczby interwencji domowych – z 1136 w 2022 do 1002 w 2024 roku. Jednocześnie liczba interwencji zakończonych wdrożonej procedury Niebieskiej Karty wykazuje tendencję wzrostową. Oznacza to, że mimo mniejszej liczby zgłoszeń, większy odsetek interwencji kończy się wszczęciem procedury NK, czyli działań podejmowanych w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Służby częściej identyfikują sygnały przemocy i formalizują je.

W zakresie nakazów i zakazów wydawanych przez policję widoczny jest bardzo wyraźny wzrost. W 2022 roku w całym powiecie zastosowano jedynie 2 takie środki, w 2023 roku – 5, a w 2024 roku aż 45. Oznacza to, że funkcjonariusze Policji coraz częściej korzystają z uprawnienia do natychmiastowej izolacji osoby stosującej przemoc, chroniąc w ten sposób osobę pokrzywdzoną już na etapie interwencji.

Tabela 10. Liczba interwencji Policji oraz liczba wydanych nakazów opuszczenia lokalu i zakazów zbliżania

	Liczba interwencji domowych			Liczba interwencji domowych zakończonych sporządzeniem Niebieskiej Karty			Liczba wydanych nakazów opuszczenia lokalu i zakazów zbliżenia się do określonych osób, miejsc		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Borzęcin	130	122	103	12	12	13	0	0	5
Brzesko	450	489	458	25	42	37	1	3	21
Czchów	95	115	92	6	7	5	0	0	3
Dębno	179	145	145	9	7	16	1	1	6
Gnojnik	84	95	84	7	13	8	0	0	3
Iwkowa	57	45	38	5	4	4	0	0	3
Szczurowa	141	95	82	5	6	6	0	1	4
Ogółem	1136	1106	1002	69	91	89	2	5	45

5.2. Dane z Prokuratury Rejonowej w Brzesku:

Kategorie przestępstw objęte analizą: przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu :art. 156 kk – Ciężki uszczerbek na zdrowiu, art. 157 kk – Naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, przestępstwa przeciwko wolności: art. 190 kk – Groźby karalne, art. 191 kk – Zmuszanie, przestępstwa przeciwko wolności seksualnej art. 197 kk – Zgwałcenie (przemoc seksualna), oraz przestępstwa przeciwko rodzinie: art. 207 kk – Znęcanie się

Tabela. 11 Zestawienie liczy postępowań oraz orzeczonych środków prawnych

Rok 2022 1.Liczba postępowań w sprawach Z art. 156 kk-0 Z art. 157 kk- 8 Z art. 190 kk-3 Z art. 191 kk -1 Z art. 197 kk-2 Z art. 207 – 188 Liczba wszczętych postępowań – 83 Liczba spraw umorzonych- 14 Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia– 51 2.Liczba orzeczonych środków prawnych: Zakaz zbliżania się do określonych miejsc -18 Nakaz opuszczenia lokalu 17	Rok 2023 1.Liczba postępowań w sprawach Z art. 156 kk-0 Z art. 157 kk- 6 Z art. 190 kk-0 Z art. 191 kk -1 Z art. 197 kk-3 Z art. 207 – 222 Liczba wszczętych postępowań – 128 Liczba spraw umorzonych- 39 Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia– 77 2.Liczba orzeczonych środków prawnych: Zakaz zbliżania się do określonych miejsc -30 Nakaz opuszczenia lokalu 30	Rok 2024 1.Liczba postępowań w sprawach Z art. 156 kk-0 Z art. 157 kk- 7 Z art. 190 kk-12 Z art. 191 kk -0 Z art. 197 kk-4 Z art. 207 – 205 Liczba wszczętych postępowań – 119 Liczba spraw umorzonych- 32 Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia– 66 2.Liczba orzeczonych środków prawnych: Zakaz zbliżania się do określonych miejsc -24 Nakaz opuszczenia lokalu 24
--	---	--

W latach 2022–2024 dane pokazują wyraźne wahania zarówno liczby postępowań, jak i zastosowanych środków prawnych. Najbardziej widoczny jest wzrost spraw z art. 207 kk – z 188 w 2022 r. do 222 w 2023 r., a następnie niewielki spadek do 205 w 2024 r., jednak poziom ten pozostaje nadal wyższy niż na początku okresu. Liczba wszczętych postępowań rosła między 2022 a 2023 rokiem (z 83 do 128), po czym nieco zmalała w 2024 r. (119). Podobną tendencję widać w liczbie aktów oskarżenia: wzrost z 51 w 2022 r. do 77 w 2023 r., a następnie spadek do 66 w 2024 r., choć nadal jest to poziom wyższy niż na początku. Jeśli chodzi o umorzenia, liczba ta rosła z roku na rok: 14 w 2022 r., 39 w 2023 r. i spadek do 32 w 2024 r. W zakresie środków zapobiegawczych – zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia lokalu – obserwujemy wzrost w 2023 r., w stosunku do 2022 r., po czym w 2024 roku ich liczba nieco spadła ale nadal pozostaje wyższa niż w roku 2022. Ogólnie dane wskazują na nasilenie zgłaszanych i podejmowanych interwencji w 2023 r. oraz częściowy spadek w 2024 r., przy utrzymującym się wysokim poziomie spraw dotyczących przemocy domowej.

5.3 Dane z Sądu Rejonowego w Brzesku

Kategorie przestępstw objęte analizą: art. 156 kk – Ciężki uszczerbek na zdrowiu, art. 157 kk – Naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, art. 190 kk – Groźby karalne, art. 191 kk – Zmuszanie, art. 197 kk – Zgwałcenie (przemoc seksualna), art. 207 kk – Znęcanie się

Tabela 12. Dane dotyczące przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu, przeciwko wolności, przeciwko rodzinie i opiece rok 2022

Rok 2022				
Kodeks Karny	art. 157	art.190	art.191	art.207
Liczba spraw orzeczonych wynosiła ogółem: w tym orzeczono:	11	13	0	16
Kar pozbawienia wolności	3	2	0	10
Warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności	2	1	0	5
Zakazu zbliżania:	0	2	0	6
Nakazu opuszczenia lokalu	0	0	0	5
Udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych	1	1	0	6
Zobowiązania do leczenia odwykowego	0	0	0	1

Tabela 13. Dane dotyczące przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu, przeciwko wolności, przeciwko rodzinie i opiece rok 2023

Rok 2023					
Kodeks Karny	art.157	art.190	art. 191	art.197	art.207
Liczba spraw orzeczonych wynosiła ogółem: w tym orzeczono:	5	10	1	1	17
Kar pozbawienia wolności	3	3	1	1	12
Warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności	3	1	0	0	9
Zakazu zbliżania:	0	4	0	1	3
Nakazu opuszczenia lokalu	0	0	0	0	2

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych	1	0	0	0	9
Zobowiązania do leczenia odwykowego	0	0	0	1	0

Tabela 14. Dane dotyczące przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu, przeciwko wolności, przeciwko rodzinie i opiece rok 2024

Rok 2024					
Kodeks Karny	art.157	art.190	art. 191	art.197	art.207
Liczba spraw orzeczonych wynosiła ogółem: w tym orzeczono:	11	15	0	0	19
Kar pozbawienia wolności	5	10	0	0	18
Warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności	2	6	0	0	14
Zakazu zbliżania:	2	7	0	0	6
Nakazu opuszczenia lokalu	0	0	0	0	3
Udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych	0	1	0	0	7
Zobowiązania do leczenia odwykowego	0	0	0	0	2

Dane z trzech lat pokazują wyraźne różnice w liczbie spraw oraz w sposobach orzekania dla poszczególnych artykułów. W przypadku art. 157 kk (naruszenie czynności narządu ciała) liczba spraw utrzymuje się na umiarkowanym poziomie, z lekkimi wahaniami. Orzeczenia kar pozbawienia wolności i zakazów zbliżania pojawiają się w każdym roku, ze zwiększoną częstotliwością w 2024 r. art. 190 kk (groźby karalne) cechuje się dużą zmiennością: w 2022 r. odnotowano 13 spraw, w 2023 r. liczba spadła do 10, by w 2024 r. wzrosnąć aż do 15. Widoczny jest rosnący trend stosowania zakazów zbliżania, szczególnie w 2024 r. Dla art. 191 kk (zmuśnianie) liczba spraw jest bardzo niska i malejąca – od 3 w 2022 r. do braku spraw w 2024 r., co świadczy o marginalnym występowaniu tego rodzaju przestępstw w analizowanym okresie. Art. 197 kk (gwałt) występuje rzadko: brak spraw w 2022 oraz 2024 r., pojedyncza sprawa w 2023 r. Nie stosowano środków probacyjnych. Najbardziej obciążający pozostaje art. 207 kk (znęcanie się), którego liczba spraw systematycznie rośnie. Jednocześnie dynamicznie wzrasta

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

liczba kar pozbawienia wolności oraz warunkowych zawiesznień, a środki takie jak nakaz opuszczenia lokalu, zakaz zbliżania czy udział w programach korekcyjnych są stosowane regularnie, choć z niewielkimi wahaniami. Całość danych wskazuje na rosnącą skalę przemocy domowej (art. 207 kk) oraz zwiększoną stanowczość sądów w zakresie orzekanych kar i środków zapobiegawczych, przy jednoczesnych wahaniami w mniej licznych kategoriach czynów.

Tabela 15. Zestawienie liczby spraw orzeczonych z art.207 z podziałem na lata

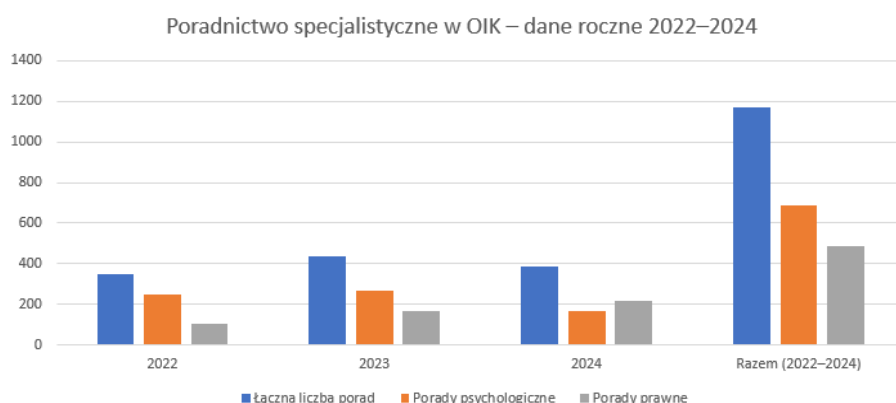
Art. 207 KK			
Rok	2022	2023	2024
Liczba spraw orzeczonych wynosiła ogółem: w tym orzeczono:	16	17	19
Kar pozbawienia wolności	10	12	18
Warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności	5	9	14
Zakazu zbliżania:	6	3	6
Nakazu opuszczenia lokalu	5	2	3
Udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych	6	9	7
Zobowiązania do leczenia odwykowego	1	0	2

Analiza powyższych danych wskazuje, iż ogólna liczba orzeczeń wzrasta z roku na rok, wzrost ten znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w typach orzekanych środków – wyraźnie zwiększa się liczba kar pozbawienia wolności oraz kar w zawieszeniu. W środkach probacyjnych i zapobiegawczych widoczne są pewne wahania: zakazy zbliżania w 2023 r. spadły, by w 2024 r. ponownie wzrosnąć, natomiast nakazy opuszczenia lokalu wykazują niewielkie wahania przy tendencji spadkowej. Udział w programach korekcyjno-edukacyjnych osiągnął najwyższy poziom w 2023 r., by nieznacznie zmaleć w 2024 roku. Zobowiązania do leczenia odwykowego pojawiają się incydentalnie, ale w 2024 r. ich liczba wzrosła. Ogólnie dane wskazują na rosnącą liczbę spraw oraz coraz częstsze stosowanie najbardziej restrykcyjnych środków wobec sprawców przemocy.

6. Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku

6.1 Poradnictwo specjalistyczne

W okresie **od 2022 do 2024** roku specjaliści zatrudnieni w OIK-u tj. psychologowie, prawnik, udzielili łącznie: **1170 porad** klientom wymagającym specjalistycznego wsparcia. Poradnictwo prawne realizowane jest przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i wsparcia. W 2022 r. udzielono 351 porad specjalistycznych, w tym 249 psychologicznych i 102 prawnych. W 2023 r. udzielono 435 porad specjalistycznych, w tym 269 psychologicznych i 166 prawnych. W 2024 r. udzielono 384 porady specjalistyczne, w tym 168 psychologicznych i 216 prawnych. itp.).

Wykres 5. Liczba porad specjalistycznych udzielonych w PCPR w Brzesku

Na przestrzeni trzech lat widoczna jest wyraźna zmienność w liczbie udzielanych porad specjalistycznych, ale także znacząca zmiana ich struktury. W 2022 roku udzielono 351 porad, co stanowi punkt wyjścia do późniejszych trendów. Rok później liczba ta zdecydowanie wzrosła – do 435, co można uznać za okres intensyfikacji wsparcia i większego zapotrzebowania ze strony mieszkańców. W 2024 roku następuje spadek do 384 porad, jednak mimo obniżenia nadal jest to poziom wyższy niż w roku wyjściowym, co wskazuje na ogólny trend wzrostowy w perspektywie trzyletniej. Najbardziej istotne zmiany dotyczą jednak struktury udzielanych porad. W 2022 roku dominowały porady psychologiczne (249), natomiast porady prawne stanowiły jedynie ok. jedną trzecią (102). W 2023 roku obie kategorie wzrosły, jednak szczególnie dynamicznie zwiększyła się liczba porad prawnych – z 102 do 166. W 2024 roku następuje wyraźna zmiana: liczba porad psychologicznych spada (do 168), natomiast porady prawne rosną ponownie, osiągając najwyższy poziom w całym analizowanym okresie (216).

Tendencja ta sugeruje, że w ostatnim roku mieszkańcy znacznie częściej potrzebowali wsparcia w zakresie formalno-prawnym, co może wynikać z większej liczby spraw kierowanych do postępowań, częstszego korzystania z procedury Niebieskie Karty lub rosnącej świadomości prawnej. Jednocześnie

niższa liczba porad psychologicznych może oznaczać, że wsparcie emocjonalne nie było aż tak intensywnie poszukiwane, bądź że zmieniła się struktura osób zgłaszających się po pomoc.

Podsumowując, w ciągu trzech lat liczba udzielonych porad wzrosła, ale najważniejsza zmiana dotyczy przesunięcia akcentu z pomocy psychologicznej na prawną. Dane te mogą świadczyć o rosnącej potrzebie wsparcia w zakresie ochrony prawnej, podejmowania działań formalnych oraz prowadzenia spraw w związku z przemocą lub kryzysami rodzinnymi.

6.2 Liczba mieszkańców powiatu brzeskiego, którzy skorzystali z pomocy OIK w ramach natychmiastowej pomocy psychologicznej oraz schronienia do 3 miesięcy

Tabela 16. Liczba udzielonej specjalistycznej pomocy oraz schronienia.

		2022	2023	2024
Natychmiastowa specjalistyczna pomoc w kryzysie spowodowana nagłymi zdarzeniami	Kontakt telefoniczny	38	47	39
	Kontakt bezpośredni	4	2	3
Całodobowe schronienie związane z przeżywanym kryzysem - do 3 miesięcy		0	0	3 osoby (1 osoba dorosła +2 dzieci)

W latach 2022–2024 zapotrzebowanie na natychmiastową specjalistyczną pomoc w sytuacjach kryzysowych utrzymywało się na stosunkowo stabilnym poziomie, choć widoczne są wyraźne różnice w poszczególnych formach udzielanego wsparcia. Najbardziej obciążającą kategorią, zarówno w 2022, jak i w kolejnych latach, pozostawała pomoc udzielana telefonicznie. W 2022 roku odnotowano 38 takich interwencji, w 2023 roku nastąpił wzrost do 47, natomiast w 2024 liczba ta spadła do 39. Dane te sugerują zmienność zapotrzebowania, prawdopodobnie zależną od incydentalnych zdarzeń oraz sezonowości, jednak ogólny poziom utrzymuje się na średnim, zbliżonym pułapie.

Z kolei pomoc udzielana bezpośrednio, a więc bardziej wymagająca organizacyjnie i czasowo, występowała rzadziej. W 2022 roku udzielono jej czterokrotnie, w 2023 – dwukrotnie, natomiast w 2024 nastąpił niewielki wzrost do trzech interwencji. Najbardziej zauważalną zmianą w całym trzyletnim okresie były przypadki zapewnienia całodobowego schronienia z powodu poważnego kryzysu. W 2022 i 2023 roku nie odnotowano ani jednej sytuacji, w której konieczne byłoby udzielenie tego typu pomocy. Jednak w 2024 roku pojawił się pojedynczy, lecz znaczący przypadek objęcia schronieniem jednej osoby dorosłej i dwojga dzieci. Może to świadczyć o narastającej gotowości do korzystania z form pomocy instytucjonalnej lub o szczególnie trudnym zdarzeniu, które wymagało natychmiastowej ewakuacji i wsparcia całodobowego.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku na bieżąco prowadzi kampanie informacyjne nt. przeciwdziałania przemocy domowej, są to kampanie lokalne, informacje na stronie internetowej, plakaty, ulotki i informatory. Jednostka podejmuje szereg inicjatyw mających na celu promowanie właściwych metod wychowawczych wolnych od przemocy, m.in. poprzez realizację warsztatów wzmacniających kompetencje rodzicielskie. W ramach doradztwa metodycznego pracownicy Centrum na bieżąco informują kierowników i pracowników zainteresowanych jednostek pomocy społecznej z terenu powiatu o wdrażanych programach i procedurach ich realizacji. Wraz z informacjami do jednostek przekazywane są w celu służbowego wykorzystania, w tym do rozpowszechnienia ich wśród społeczności lokalnej, odpowiednie wnioski wraz z instrukcjami ich wypełniania.

6.3 Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc

Na terenie Powiatu Brzeskiego realizatorem Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku. Podstawą prawną do pracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową stanowi art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Program ma charakter edukacyjno-korekcyjny. W części edukacyjnej skoncentrowany jest na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy, część korekcyjna ukierunkowana jest na zdobycie umiejętności niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych i asertywności oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego.

Do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym łącznie w latach 2022-2024 zgłosiło się 65 osób, natomiast ukończyło program 44 osoby (68%).

Tabela 17. Dane dotyczące programu korekcyjno-edukacyjnego

Rok	2022	2023	2024	Razem
Liczba edycji programu	2	2	2	6
Liczba uczestników programu	18	29	18	65
W tym liczba mężczyzn	16	27	16	59
W tym liczba kobiet	2	2	2	6
Liczba osób, które ukończyły	12	15	17	44

W latach 2022–2024 realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego utrzymywała się na stabilnym poziomie organizacyjnym – każdego roku odbywały się dwie edycje programu, co łącznie dało sześć cykli. Mimo stałej liczby edycji, zauważalne są wyraźne wahania w liczbie uczestników, które mogą świadczyć o zmieniającej się skali skierowań lub różnym poziomie zgłaszalności.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Rok 2022 rozpoczął się umiarkowaną liczbą uczestników – 18 osób, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni. W roku 2023 nastąpił znaczący wzrost, aż do 29 uczestników, co można interpretować jako efekt intensyfikacji działań instytucji kierujących, większej liczby nakładanych obowiązków uczestnictwa przez sądy lub większego odsetka osób decydujących się na wzięcie udziału w programie. W 2024 roku liczebność uczestników ponownie spada do 18, czyli wraca do poziomu z roku pierwszego, co sugeruje, że rok 2023 był okresem wyjątkowego nasilenia.

Struktura płci uczestników pozostaje niezmienna: w każdym roku zdecydowaną większość stanowią mężczyźni, co jest charakterystyczne dla programów korekcyjno-edukacyjnych w obszarze przeciwdziałania przemocy. Kobiety w każdym roku stanowią tylko symboliczny udział – po 2 uczestniczki, łącznie 6 osób w ciągu trzech lat.

Warto odnotować również liczbę osób, które ukończyły program. W 2022 roku program zakończyło 12 osób, w 2023 – 15, a w 2024 – 17. Trend jest więc **rosnący**, mimo że liczba uczestników nie wykazuje stałego wzrostu. Może to świadczyć o poprawie frekwencji, lepszej motywacji uczestników, skuteczniejszej pracy prowadzących lub większym nadzorze nad realizacją obowiązku uczestnictwa.

Łącznie w ciągu trzech lat w programie uczestniczyły 65 osoby, a ukończyło go 44 uczestników, co oznacza, że znaczna część osób przeszła pełen proces oddziaływań. Dane sugerują, że program jest stabilnie realizowany, a jego efektywność mierzalna liczbą ukończeń rośnie z każdym kolejnym rokiem.

Tabela 18. Liczba uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego z podziałem na gminy

Rok/gmina	Brzesko	Czchów	Borzecin	Dębno	Iwkowa	Gnojnik	Szczurowa	Osoby z poza powiatu
2022	8	0	0	5	0	2	2	1
2023	11	1	2	3	3	2	5	2
2024	8	1	0	1	0	3	1	4
suma	27	2	2	9	3	7	8	7

W latach 2022–2024 liczba osób stosujących przemoc domową objętych programem korekcyjno-edukacyjnym w powiecie wykazywała umiarkowane wahania, różniące się w zależności od gmin. W 2023 r. nastąpił wyraźny wzrost uczestników programu w porównaniu z rokiem 2022, natomiast w 2024 r. liczby ponownie spadły w większości gmin. Największą liczbę osób kierowanych do programu odnotowano w gminie Brzesko, gdzie liczba uczestników wzrosła z 8 w 2022 r. do 11 w 2023 r., po czym obniżyła się do 8 w roku 2024. Podobną tendencję wzrostową w 2023 r. i spadek rok później zaobserwowano w gminach Gnojnik oraz Szczurowa. W Czchowie liczba osób objętych programem wzrosła z 0 do 1 w 2023 r. i utrzymała się na tym poziomie w 2024 r. W Iwkowej odnotowano skok z 0 do 3 osób

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

w 2023 r., a następnie powrót do 0 w 2024 r. W Dębnie i Borzęcinie liczby były stabilne lub niewielkie, z jednorazowymi wzrostami w 2023 r. Zauważalny jest również stopniowy wzrost liczby osób spoza powiatu: od 1 osoby w 2022 r. do 2 w 2023 r. i 4 w 2024 r.

Liczba osób stosujących przemocą domowa, która zgłosiła się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym w podziale na skierowania

Tabela 19. Liczba osób stosujących przemoc z podziałem na instytucję/osobę zgłaszającą do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym

rok	Liczba osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym, które przystąpili do programu			
	ogółem	Z nakazem sądowym	Skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne	Zgłaszający się samodzielnie
2022	18	9	4	5
2023	29	21	5	3
2024	18	14	1	3
suma	65	44	10	9

W latach 2022–2024 liczba osób przystępujących do programu ulegała wyraźnym wahaniom. W 2023 r. odnotowano znaczący wzrost – z 18 osób w 2022 r. do 29, co stanowi największą wartość w analizowanym okresie. W 2024 r. nastąpił ponowny spadek do poziomu 18 osób, czyli powrót do wartości z roku 2022. Największe wahania widoczne są w grupie osób kierowanych z nakazu sądowego: w 2023 r. ich liczba wzrosła ponad dwukrotnie, by w 2024 r. ponownie się obniżyć. Z kolei liczba osób zgłaszających się samodzielnie pozostała względnie stabilna, a skierowania z Zespołów Interdyscyplinarnych stopniowo malały. Ogólnie dane wskazują na jednorazowy, wysoki wzrost w 2023 r. i powrót do niższego poziomu rok później.

V. Mapa zasobów środowiska lokalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Instytucja	Zakres udzielanego wsparcia dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	-poradnictwo prawne, poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne dla osób doznających przemocy domowej oraz dla osób

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Ośrodek Interwencji Kryzysowej	stosujących przemoc domową, poradnictwo psychoterapeuty uzależnień -realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową -realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc -zapewnienia natychmiastowej specjalistycznej pomocy osobom w kryzysie spowodowanym nagłymi zdarzeniami traumatycznymi, -zapewnienia miejsc całodobowego schronienia związanego z przeżywanym kryzysem - do 3 miesięcy
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzesku Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-poradnictwo psychologiczne -poradnictwo prawne -dyżur pracownika socjalnego/ policjanta/ mediatora
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwym Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin oraz dla Osób Dotkniętych Przemocą Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-poradnictwo socjalne -poradnictwo psychologiczne -pomoc specjalisty psychoterapii uzależnień -informowanie i kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc -informowanie i kierowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA)
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzęcinie	-poradnictwo psychologiczne -poradnictwo socjalne -terapeuta ds. uzależnień -informowanie i kierowanie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc -informowanie i kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) -psychoedukacja, informowanie i motywowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczurowej	- Poradnictwo socjalne - Poradnictwo psychologiczne -Informowanie, motywowanie i kierowanie do programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc -Psychoedukacja
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno Punkt Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych	-poradnictwo psychologiczne -poradnictwo prawne -poradnictwo socjalne -informowanie i kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) -psychoedukacja, motywowanie do leczenia, motywowanie do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych, pomoc psychologiczna, pomoc terapeuty uzależnień, poradnictwo socjalne
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojniku Punkt Informacyjno- Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Osób Dotkniętych Przemocą	-poradnictwo socjalne -poradnictwo psychologiczne -poradnictwo terapeutyczne ds. uzależnień i współuzależnień -dyżur policjanta, przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego oraz członka GKRPA -informowanie i kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), -możliwość konsultacji mailowych (adresy e-mail na stronie internetowej)

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwkowej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-dyżur Przewodniczącego GKRPA -poradnictwo socjalne -poradnictwo psychologiczne -poradnictwo psychoterapeuty -dyżur policjanta - Informowanie i kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) -Psychoedukacja
Zespoły Interdyscyplinarne i grupy diagnostyczno-pomocowe w każdej Gminie na terenie Powiatu Brzeskiego	Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez: -diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym; - inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom; - inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową; -opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; -powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań; -monitorowanie procedury "Niebieskie Karty"; -kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową; -składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.
Komenda Powiatowa Policji Brzesku	Do zadań policji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej należą w szczególności:

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Komisariat Policja w Czchowie Posterunek Policji w Szczurowej Punkt przyjęć dzielnicowych w Dębnie	-podejmowanie bieżących interwencji w przypadku zagrożenia życia i zdrowia, -udzielanie pomocy ofiarom przemocy poprzez udzielanie informacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar, -zapewnienie doraźnej opieki ofiarom przestępstw, -zatrzymanie osoby stosującej przemoc, w przypadku gdy stanowi zagrożenie dla innych osób, -uruchomienie procedury „Niebieska Karta” (jest to procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy), -współpraca z innymi jednostkami i organizacjami na rzecz pomocy rodzinom uwięzonym w przemoc domową
Prokuratura Rejonowa w Brzesku	Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie, mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek: -wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo, -wyjaśnienia okoliczności czynu, -zebrania i zabezpieczenia dowodów, -ujęcia osoby stosującej przemoc W uzasadnionym przypadku prokurator może zastosować środek zapobiegawczy wobec osoby stosującej przemoc w postaci dozoru policyjnego, opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym lub wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego o zastosowanie wobec niego tymczasowego aresztowania.
Fundacja Hetmana Jana Tarnowskiego Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym w Brzesku	-Pomoc psychologiczna -Pomoc prawna -Pomoc materialna - kontakt z koordynatorem Punktu, tel: 517 884 743

Oferowane przez Powiat Brzeski formy wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

- Poradnictwo specjalistyczne w OIK w Brzesku psychologiczne, prawne, pedagogiczne, w zakresie terapii uzależnień;
- wsparcie w sytuacjach kryzysowych, w tym w związku z doznawaniem przemocy domowej udzielane przez OIK w Brzesku;
- realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc;
- realizacja powiatowego programu, w tym w zakresie promowania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą;

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

- działania profilaktyczne prowadzone w ramach kampanii, prelekcji, warsztatów;
- rozpowszechnianie ulotek i materiałów informacyjnych;

Oferowane przez gminy Powiatu Brzeskiego formy wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

- zespoły interdyscyplinarne w każdej gminie;
- bezpłatna pomoc prawna, psychologiczna;
- pomoc materialna, finansowa;
- kierowanie na leczenie odwykowe osoby stosujące przemoc domową;
- działania profilaktyczne prowadzone w ramach kampanii, prelekcji, warsztatów;

VI. Analiza SWOT

Opracowana diagnoza problemu przemocy domowej umożliwiła sporządzenie analizy SWOT, która określiła słabe i mocne strony analizowanego problemu, a także szanse i zagrożenia w przeciwdziałaniu przemocy. Analiza SWOT wyznaczyła także szanse, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju i osłabią czynniki zewnętrzne negatywne oraz zagrożenia, czyli wszystko to co stwarza bariery i przeszkody w przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Słabe strony	Mocne strony
1. Niska aktywność jednostek służb zdrowia oraz oświatowych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 2. Niska świadomość społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej (mity i stereotypy). 3. Niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodzin. 4. Problemy związane z uzależnieniem alkoholowym w rodzinach. 5. Pogląd o braku egzekwowania konsekwencji wobec osoby stosującej przemoc. 6. Brak organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką osób doznających przemocy i świadków przemocy domowej. 7. Niska aktywność organizacji pozarządowych w środowisku lokalnym w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	1. Obowiązujące akty prawne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej (ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej). 2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej. 3. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. 4. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Brzesku. 5. Dobra współpraca międzyjednostkowa (tj. PCPR, OPS-y, Policja, Prokuratura, Sąd). 6. Działalność Zespołów interdyscyplinarnych 7. Wspecjalizowana Kadra działająca w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 8. Szybkie reagowanie na przejawy przemocy, w tym uprawdopodobnione sygnały o jej występowaniu domowej. 9. Ogólnopolskie kampanie informacyjne nt. zjawiska przemocy domowej.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

Zagrożenia	Szanse
1. Niskie nakłady finansowe na walkę ze zjawiskiem przemocy domowej. 2. Bierna postawa społeczeństwa wobec zjawiska przemocy. 3. Problem uzależnień wśród członków rodzin. 4. Negatywne wzorce zachowań społecznych. 5. Wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywanie zawieszania kar. 6. Wypalenie zawodowe kadry instytucji zaangażowanych w niesienie pomocy.	1. Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. 2. Edukacja społeczna na temat możliwości instytucjonalnego wsparcia osób doświadczających przemocy 3. Współpraca służb i instytucji realizujących wsparcie dla ofiar, świadków i sprawców przemocy. 4. Wzrost zaufania do służb i instytucji udzielających wsparcia osobom poszkodowanym

VII. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej

- 1) Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
- 2) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to co zrobiła osoba doznająca przemocy.
- 3) Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- 4) Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
- 5) Zrozumienie reakcji osoby doznającej przemocy.
- 6) Osoba doznająca przemocy domowej cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
- 7) Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania oraz niekonsekwencje w zachowaniu w decyzjach, bowiem jest to jeden z doznawanych urazów.
- 8) Podstawowym zadaniem jest powstrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest bezskuteczna.

VIII. Adresaci programu

Program jest skierowany do:

- 1) ogółu społeczeństwa Powiatu Brzeskiego, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

IX.Cele, obszary, kierunki działań

Głównym celem programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Powiatu Brzeskiego.

Z powyższego celu głównego wynikają następujące cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Brzeskiego.
2. Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców Powiatu brzeskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zapewnienie dostępności i skuteczności ochrony i wsparcia osób doświadczających przemocy domowej.
4. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową
5. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ ZMIEJSZENIE SKALI TEGO ZJAWISKA NA TERENIE POWIATU BRZESKIEGO.

Obszar I.				
Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna				
Cel szczegółowy	Zadania programu	Podmiot odpowiedzialny/partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Brzeskiego	Sporządzenie diagnozy przemocy domowej na terenie powiatu brzeskiego	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku Partnerzy: MOPS, GOPS, Policja, Sąd, Prokuratura,	I-III kwartał każdego roku	Liczba opracowanych diagnoz (1 diagnoza rocznie)
Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców Powiatu brzeskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych/ konferencji/ warsztatów/ spotkań/szkoleń/ udział w wydarzeniach lokalnych	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku Partnerzy: MOPS/GOPS Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji w Brzesku	2026-2030 Zadania o charakterze ciągłym	Liczba zorganizowanych/ współorganizowanych Konferencji, kampanii społecznych, warsztatów
	Prowadzenie spotkań/zajęć/warsztatów grupowych i indywidualnych	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030	Liczba zorganizowanych/współorganizowanych spotkań, warsztatów, zajęć

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

	dla środowisk zagrożonych przemocą domową		Zadanie o charakterze ciągłym	
	Opracowanie materiałów edukacyjno-profilaktycznych z danymi teleadresowymi jednostek działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030 Zadanie o charakterze ciągłym	Liczba opracowanych i rozdyskrebowanych materiałów
OBSZAR II. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej				
Cel szczegółowy	Zadania programu	Podmiot odpowiedzialny/partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
Zapewnienie dostępności skutecznej ochrony i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób uwięzianych w przemoc domową	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030 Zadanie o charakterze ciągłym	Liczba udzielonych porad
	Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej oraz będącym w innej sytuacji kryzysowej	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030 Zadanie o charakterze ciągłym	Liczba osób korzystających ze schronienia Zapewnienie miejsc schronienia/ np. podpisanie stosownych porozumień
	Grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030 Zadanie o charakterze ciągłym	Liczba spotkań
OBSZAR III Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową				
Cel szczegółowy	Zadania programu	Podmiot odpowiedzialny/partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób	Przekazywanie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe instytucji, podmiotów	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030 Zadanie o charakterze ciągłym	Liczba przekazanych informatorów

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

stosujących przemoc domową	oraz organizacji, które realizują działania adresowane do osób stosujących przemoc domową			
	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030 Zadanie o charakterze ciągłym	Liczba edycji programu w danym roku Liczba osób uczestniczących w programie Liczba osób, które ukończyły program
	Realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030 Zadanie o charakterze ciągłym	Liczba edycji programu w danym roku Liczba osób uczestniczących w programie Liczba osób, które ukończyły program
OBSZAR IV Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej				
Cel szczegółowy	Zadania programu	Podmiot odpowiedzialny/partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Organizowanie szkoleń, spotkań, wdrożenia systemu wsparcia dla pracowników instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Podmiot odpowiedzialny: PCPR w Brzesku	2026-2030 Zadanie o charakterze ciągłym	Liczba szkoleń, spotkań, Liczba osób uczestniczących w różnych formach wsparcia

X. Źródła finansowania programu:

Działania zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 finansowane będą z wykorzystaniem wielu źródeł, w szczególności ze środków własnych Powiatu Brzeskiego, ze środków pozyskanych z Małopolskiego Urzędu wojewódzkiego oraz ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł np. z programów krajowych i unijnych.

XI. Monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość

Monitoring i ewaluacja zapisów programu podlegać będzie systematycznej ocenie realizowanych działań.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie za pomocą systemów teleinformatycznych (CAS).

Monitorowanie i ewaluacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 dokonywane będą w formie sprawozdania ujętego w corocznym sprawozdaniu z działalności PCPR w Brzesku przedkładanego Radzie Powiatu Brzeskiego.

XII. Ryzyko przy realizacji programu

1. Niewystarczające środki finansowe.
2. Niechęć osób dotkniętych przemocą domową wynikająca ze stereotypów społecznych w odniesieniu do możliwości szukania pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zmiany w zakresie przepisów prawa.
4. Niewystarczająca liczba przedstawicieli służb zaangażowanych w realizację zadań na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.
5. Mała liczba osób stosujących przemoc domową zainteresowana udziałem w programach przeciwdziałających przemocy domowej.

XIII. Zakładane rezultaty Programu

Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 ukierunkowana jest na osiągnięcie trwałych wymiernych oraz jakościowych zmian w obszarze funkcjonowania rodzin, społeczności lokalnej i instytucji pomocowych.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach programu doprowadzą do:

1. Wzrostu wiedzy w społecznościach lokalnych z zakresu zjawiska jakim jest przemoc, mechanizmów przemocy oraz możliwości przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Wzrostu świadomości społecznej w zakresie dostępnych form pomocy.
3. Zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.
4. Zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy domowej.
5. Zapewnienie skutecznej, kompleksowej i zindywidualizowanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej, opartej na interdyscyplinarnej współpracy instytucji.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

6. Podniesienia jakości udzielanej pomocy, w tym:

a) Podniesienie jakości świadczonej pomocy przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

b) Zwiększenie kompetencji zawodowych przedstawicieli instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

c) Zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Spis tabel:

Tabela 1.	Liczba ludności w Powiecie Brzeskim
Tabela 2.	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych
Tabela 3.	Liczba rodzin, w których stwierdzona została przemoc domowa
Tabela 4.	Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do MOPS/GOPS/Punktu Konsultacyjnego w związku z przemocą domową
Tabela 5.	Liczba osób doświadczających przemocy domowej z podziałem na poszczególne rodzaje przemocy, płeć, wiek (rok 2024).
Tabela 6.	Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
Tabela 7.	Liczba osób stosujących przemoc
Tabela 8.	Liczba wdrożonych procedur Niebieskie Karty w podziale na instytucje wszczynające procedurę
Tabela 9.	Liczba procedur Niebieskie Karty z podziałem na gminy Powiatu Brzeskiego
Tabela 10.	Liczba interwencji Policji oraz liczba wydanych nakazów opuszczenia lokalu i zakazów zbliżania
Tabela 11.	Zestawienie liczby postępowań oraz orzeczonych środków prawnych
Tabela 12.	Dane dotyczące przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu, przeciwko wolności, przeciwko rodzinie i opiece rok 2022
Tabela 13.	Dane dotyczące przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu, przeciwko wolności, przeciwko rodzinie i opiece rok 2023
Tabela 14.	Dane dotyczące przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu, przeciwko wolności, przeciwko rodzinie i opiece rok 2024
Tabela 15.	Zestawienie liczby spraw orzeczonych z art.207 z podziałem na lata
Tabela 16.	Liczba udzielonej specjalistycznej pomocy oraz schronienia
Tabela 17.	Dane dotyczące programu korekcyjno-edukacyjnego
Tabela 18.	Liczba uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego z podziałem na gminy
Tabela 19.	Liczba osób stosujących przemoc z podziałem na instytucję/osobę zgłaszającą do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym

Spis wykresów:

Wykres 1.	Liczba osób doznających przemocy domowej, które zgłosiły się po pomoc.
Wykres 2.	Ilość osób stosujących przemoc domową w latach 2022-2024
Wykres 3.	Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty
Wykres 4.	Liczba wdrożonych procedur Niebieskie Karty z podziałem na gminy
Wykres 5.	Liczba porad specjalistycznych udzielonych w PCPR w Brzesku